

Mestres locals

Parlem d'un hàbit universal, però a la comarca tenim un mestre en dir les coses pel broc gros, ho portem a la sang: Guillem de Berguedà

Tots ho fem, sense distinció de gustos, cultures o edat. Alguns més que altres, és cert, però en el fons és inevitable perquè és massa fàcil deixar-se anar. Amb certa discreció, qualsevol entorn és propici: el carrer, el bar, la botiga, el resguard de les hores nocturnes, una estona morta a la sala d'espera del dentista o aquell dinar familiar del mes passat. I és que l'ofici de protestar possiblement sigui tan antic com el llenguatge mateix. És indubtablement necessari, un dret. No obstant, la protesta molt sovint deriva en crítica, ja que hem de reconèixer que ens satisfà sàdica i enormement fer notar tot allò negatiu d'algú o d'alguna cosa, sovint de forma poc constructiva. Parlem d'un hàbit universal, però a la comarca tenim un mestre en dir les coses pel broc gros, ho portem a la sang: Guillem de Berguedà emanava astúcia i mala llet a parts iguals. Si hi pensem bé, només se'ns fa llunyà perquè no tenia Twitter. M'agradaria imaginar-lo, com a mestre local, instruïnt en l'art de plasmar i denunciar a tots els que no solen mantenir la llengua quieta.

Malgrat el contingut sigui sempre el mateix (la pròpia crítica), la forma, l'embolcall, varia, adaptant-se a les circumstàncies de cada cas, posant-ho fàcil. L'exemple més bàsic, per quotidià, podria ser el veí o veïna que sempre seu rere els vidres de la finestra, mirant al carrer, i que ho sap tot dels que hi transiten. Quan vagi a comprar explicarà això i allò, però amb una mica de sort els comentaris no arribaran a les orelles del mateix protagonista. Aquesta crítica almenys genera un petit descans al fer més fàcil mantenir allò de ?que diguin el què vulguin que jo ja estic content?.

Després van cantant lirindunvau, ballant i tocant gentilment i suau.

Els propietaris s'enfadarien si es considera literatura moderna allò que les seves parets pregonen, i tindrien raó. Incivismes a part, les veritats i les intencions no podrien quedar més clares quan tothom les pot llegir, en lletres ben grans, tan bon punt posa els peus al carrer. S'hi poden observar missatges varis: tan personals, que acostumen a tendir a la peculiaritat (si duguessin firma potser seria més fàcil entendre'ls, en alguns casos!), com generals, que solen evidenciar fets, fer peticions o bé, directament, amenaçar. Al tractar-se d'un mètode de comunicació amb alguns anys de vida, n'hi ha alguns que ja són històrics; d'altres, per contra, desapareixen ràpid. Però a les parets, malgrat de tant en tant hi hagi alguna falta d'ortografia, almenys conservem la ironia. Què hi farem.

Després van cantant lirindunvau, ballant i tocant altet i clar.

La crítica, però, pren noves dimensions en el ciberespai. Moltes vegades es despulla de tota floritura per quedar-se tan sols amb la part més crua. Es perden les formes en pro dels píxels, quan ambdós no són, aparentment, incompatibles. L'internauta, qui sap si inspirat pel mestre berguedà, sembla anar abillat amb una pesada armadura de ferro quan es disposa a comentar qualsevol notícia o discutir alguna opinió. A ell no se li veu la cara. Així sembla molt més alt, molt més fort, i posseïdor d'una destresa inigualable. Com el pit-roig d'aparença afable però que s'abraona violentament contra qualsevol cosa que tingui una taca roja com la seva, l'internauta en qüestió es llença damunt del teclat. Però les presses a vegades no són bones companyes, i és aquí quan s'esdevé el desastre.

Després van cantant lirindunvau, ballant i tocant, que no em farà mal.

Els exemples són infinits, i al repassar-los en conjunt, sembla que a molts els manqui gràcia. Dels anglesos, només en tenim les darreres pluges. L'educació permet dir-ho tot i no la utilitzem

massa. Tampoc rimem gaire. Ho defensem tot a capa i espasa però deixem perdre la forma de crítica més nostrada. Ja tenim l'entrenament, tot és qüestió de posar-s'hi. I si, de nou, ens posem a escriure garrofes?